

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 123)

**Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk,
İyi Komşuluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun
Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu
(1/380)**

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

26.4.1996

Sayı : B.02.0.KKG/196-342/1788

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğün 78 inci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz

Başbakan

1/1942 Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk, İyi Komşuluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

28.10.1995

Sayı : B.02.0.KKG/101-948/4954

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 20.10.1995 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk, İyi Komşuluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu Çiller

Başbakan

GEREKÇE

Makedonya Cumhuriyeti Balkanlarda önemli stratejik konuma sahip bir ülkedir. Makedonya'da resmî rakamlara göre sayıları 77 000'i aşan soydaşımız yaşamaktadır. Adıgeçen ülke, çok etkili ve çok kültürlü bir toplum yapısını, demokrasi ilkeleri çerçevesinde yaşatma hedefini benimsemiştir. Türkiye, bağımsızlığının kazandığı tarihten beri Makedonya ile ilişkilerine önem vermiş, bu ülkeyi resmî adıyla tanıyan ve burada Büyükelçilik açan ilk ülke olmuştur. Türkiye-Makedonya ilişkileri halen çok iyi bir düzeydedir. "Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında, Dostluk, İyi Komşuluk ve İşbirliği Antlaşması" iki ülke arasındaki ilişkilerin çerçevesini oluşturan ve hukukî temelini tesis eden önemli bir belgedir. Söz konusu Antlaşma ile, Makedonya ile ikili ilişkilerimizin sağlam bir zemin üzerinde daha da geliştirilmesi için gerekli hukukî altyapı tamamlanmış olmaktadır.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 1/380

31.10.1996

Karar No. : 11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk, İyi Komşuluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanması ve Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 24.10.1996 tarihli 2 nci Birleşiminde Dışişleri Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Balkanlarda stratejik öneme sahip ve çok sayıda soydaşımızın yaşadığı Makedonya ile halen çok iyi düzeyde olan ilişkilerin daha da geliştirilmesini ve hukukî temelini oluşturulmasını amaçlayan Tasarı, Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili
Cemal Külahlı
Üye
Kâmrân İnan
Bitlis
Üye
Hikmet Çetin
Gaziantep

Kâtip
Cevdet Akçaltı
Üye
Ali Rahmi Beyrelî
Bursa
Üye
Halil Yıldız
Isparta

Üye
Mukadder Başeğmez
İstanbul
Üye
Hüseyin Kansu
İstanbul
Üye
Haluk Yıldız
Kastamonu
Üye
Yaşar Canbay
Malatya

Üye
Hasan Tekin Enerem
İstanbul
Üye
Bülent Tanla
İstanbul
Üye
Cemal Özbilen
Kırklareli
Üye
Bayram Fırat Dayanıklı
Tekirdağ

Üye
Enis Süliün
Tekirdağ

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk, İyi Komşuluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. – 14 Temmuz 1995 tarihinde Üsküp'te imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk, İyi Komşuluk ve İşbirliği Antlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. T. Çiller

Başbakan
Devlet Bakanı
N. Cevheri
Devlet Bakanı
A. M. İslamoğlu
Devlet Bakanı
A. E. Kirathoğlu
Devlet Bakanı
A. Gökdemir
Devlet Bakanı
M. Batalı
Devlet Bakanı
I. Saygın
Adalet Bakanı
B. S. Daçe
İçişleri Bakanı
N. Mentşe
Maliye Bakanı
İ. Attila
Bay. ve İskân Bakanı
T. Bilget
Ulaştırma Bakanı
A. Ş. Erek
Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı
M. A. Amiklioğlu
Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
Ş. Altiner
Turizm Bakanı
B. Güngör

Devlet Bakanı
C. Çağlar
Devlet Bakanı
A. A. Doğan
Devlet Bakanı
R. Şahin
Devlet Bakanı
Ö. Barutçu
Devlet Bakanı
A. B. Tuğ
Devlet Bakanı
M. S. Ensarioğlu
Millî Savunma Bakanı
V. Tanır
Dışişleri Bakanı
A. C. Kırcı
Millî Eğitim Bakanı
T. Tayan
Sağlık Bakanı
D. Baran
Tarım ve Köyüşleri Bakanı
N. Kurt
Sanayi ve Ticaret Bakanı
A. Ataç
Kültür Bakanı
K. Toptan
Orman Bakanı
H. Ekinci

Çevre Bakanı
A. H. Üçınarlar

DIŐIŐLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk, İyi Komşuluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. – Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. – Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. – Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE MAKEDONYA CUMHURİYETİ ARASINDA DOSTLUK, İYİ KOMŞULUK VE İŞBİRLİĞİ ANTLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti,

Ülkeleri ve milletleri arasındaki geleneksel dostluk ve işbirliği ilişkilerinin ulaşmış bulunduğu düzeyden duydukları memnuniyeti kaydederek,

Birleşmiş Milletler Yasası ile AGİT amaç ve ilkelerine bağlılıklarını yineleyerek,

Avrupa Kıta'sında barış, özgürlük, insan haklarına saygı, demokrasi, güvenlik ve işbirliği yönünde gösterilen çabaların sürdürülmesi gereğine inanarak ve bu çabalara kendi katkılarını yapma azim ve kararlılığını açıklayarak,

İki ülke arasındaki dostluk, iyi komşuluk ve işbirliği ilişkilerinin daha da geliştirilip güçlendirilmesi iradesiyle,

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır :

Madde 1

Bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti, aralarındaki ilişkileri dostluk, karşılıklı güven, işbirliği ve ortak yarar temellerinde ve birbirlerinin siyasi bağımsızlığına, egemenliğine ve toprak bütünlüğüne saygı, içişlerine karışmama, hak eşitliği ve insan haklarına ve temel özgürlüklerine saygı ilkelerine dayalı olarak geliştirmek azim ve kararlılıklarını teyid ederler.

Madde 2

Taraflar, uluslararası ilişkilerde güç kullanılmasının veya güç kullanma tehdidinde bulunulmasının kabul edilemez olduğunu ve uluslararası sorunların barışçı yöntemlerle çözüme kavuşturulması gerektiğini teyid ederler.

Taraflar, topraklarının yekdiğerine yönelik saldırgan, yıkıcı ve bölücü faaliyetler için kullanılmasına izin vermeyeceklerdir.

Taraflar, aralarında doğabilecek uyuşmazlıkları, münhasıran barışçı yöntemlerle ve dostane bir şekilde çözmek azimlerini teyid ederler.

Madde 3

Taraflar, birbirlerinin üçüncü devlet veya devletlerin silahlı saldırısına uğramaları halinde saldırgan veya saldırganlara askerî veya diğeri bir şekilde yardım sağlayamayacaklarını taahhüt ederler.

Böyle bir durumda Taraflar, saldırının durdurulması ve tüm sonuçlarının bertaraf edilmesi amacıyla Birleşmiş Milletler Yasasına uygun olarak ve diğeri uluslararası kurum ve düzenlemelerin sağladığı imkânlardan yararlanarak her türlü çabayı harcayacaklardır.

Madde 4

Taraflar, uluslararası barış ve güvenliği tehdit edecek veya tehlikeye sokabilecek bir durum karşısında birbirleriyle temasa geçerek durumu değerlendirecek ve bu konuda danışmalarda bulunacaklardır.

Madde 5

Taraflar, Birleşmiş Milletler Örgütü'nün uluslararası barış ve güvenliğin idamesi konusunda ve diğer alanlarda oynadığı rolün güçlendirilmesi amacı ile aralarındaki işbirliğini ve ortak çabalarını artırmakta anlaşmışlardır.

Madde 6

Taraflar, Avrupa'nın, Avrupa ulusları arasındaki anlayış, dostluk, karşılıklı güven ve işbirliğini daha da güçlendirecek bir Devletler Topluluğu halinde yeniden şekillenmesi yolunda çaba harçayacaklardır.

Taraflar, demokrasi, özgürlük, hukukun üstünlüğü, düşüncü özgürlüğü, insan haklarına saygı, hür teşebbüs ve sosyal adalet gibi ortak hedeflere ulaşılmasına katkıda bulunmayı sürdüreceklerdir.

Madde 7

Taraflar, Makedonya'daki Türk milliyet mensupları ile Makedonya Cumhuriyetinden Türkiye'ye göç etmiş olanların iki ülke arasındaki dostluk bağlarını daha da güçlendirmekte olduğunu teyid ederler.

Taraflar, Makedonya Cumhuriyeti'ndeki Türk milliyet mensuplarının, Makedonya Cumhuriyeti iç mevzuatı ve uluslararası anlaşma ve sözleşmeler ile temin edilen temel hak ve özgürlüklerden yararlanmayı sürdürmelerinin ve ülkelerinin siyasi, ekonomik, toplumsal ve kültürel hayatına aktif bir biçimde katılmalarının, Türkiye ile Makenodya arasındaki iyi ilişkilerin ve çok yönlü işbirliğinin en üst düzeye çıkartılması çabalarına da ayrıca olumlu katkıları olacağı hususunda görüş birliği içindedirler.

Madde 8

Taraflar, Balkanlarda ve daha geniş çapta güven, güvenlik ve istikrarı artırmaya yönelik ikili veya çok taraflı bölgesel düzenlemeler için çaba göstereceklerdir.

Taraflar, uygulanması etkin şekilde denetlenebilen anlaşmalar yoluyla silahların kontrolü ve silahsızlanma sürecini geliştirmek amacıyla, katıldıkları uluslararası müzakere forumları da dahil olmak üzere, işbirliğinde bulunacaklardır.

Madde 9

Taraflar, askerî alanda temasları geliştirecek, çeşitli düzeylerde temaslarda ve devrevi danışmalarda bulunacaklardır.

Taraflar, askerî eğitim, teknik ve bilimsel işbirliği alanlarında imzaladıkları anlaşmalar çerçevesinde işbirliğini geliştirecek ve çeşitlendireceklerdir.

Bu bağlamda, Taraflar, barışı koruma, arama/kurtarma, doğal afetler ve benzeri insanî amaçlı alanlar da dahil olmak üzere, diğer bölge ülkelerinde de açık tutulacak şekilde, ortak tatbikatlar planlanmasına ve icra edilmesine çaba harcayacaktır.

Madde 10

Taraflar, aralarındaki ekonomik, sınaî, malî ve ticarî işbirliğini kapsamlı biçimde geliştireceklerdir.

Taraflar, aralarındaki ticarî ilişkilerin ve ekonomik işbirliğinin geliştirilmesinin, iki ülke halklarının refah ve mutluluğuna hizmet edeceği hususunda görüş birliği içindedirler.

Taraflar, bu amaçla, imzalamış oldukları Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması hükümlerinin en etkin biçimde uygulanması için çaba sarfedecek, ayrıca gerektiğinde yeni anlaşmalar ve diğer pratik düzenlemeler yapacaklardır.

Taraflar, ekonominin çeşitli alanlarında işbirliği yapılmasının ve iki ülkenin kamu ve özel şirketleri arasında ortak şirket kurulmasının önemini teyid etmişlerdir. Taraflar, bu amaçla, ikili anlaşmaları çerçevesinde gerekli teşvikleri sağlamak ve ülkelerinde veya üçüncü ülkelerde, ikili veya çok taraflı ortak yatırımları özendirerek için anlaşmışlardır.

Taraflar, üçüncü ülkelere karşı yükümlülüklerine ters düşmeyecek şekilde ve iç hukuklarına uygun olarak diğer tarafın vatandaşlarına, şirketlerine ve kuruluşlarına, yatırımlarında ve diğer ekonomik faaliyetlerinde en elverişli şartları sağlamaya çaba harcayacaklardır.

Madde 11

Taraflar, ekonomik alanlarda birbirlerinin bilgi ve deneyiminden yararlanmak amacıyla danışmalarda ve her düzeyde uzman değişiminde bulunmanın yararını teyid etmişler ve ülkelerinin potansiyelinin daha iyi tanınması için her düzeyde temasların artırılmasını kararlaştırmışlardır.

Taraflar, iki ülke arasındaki ekonomik, ticarî ve teknik işbirliği uygulamalarının güçlendirilmesi ve yönlendirilmesi amacıyla, Hükümetlerarası Türk-Makedon Karma Ekonomik Komisyonuna önemli görevler düştüğü konusunda mutabaktılar.

Türk-Makedon İş Konseyi'nin kurulmasının potansiyel yararları olacağına inanan Taraflar, bu yöndeki çabaların özendirilmesi üzerinde görüş birliği içindedirler.

Madde 12

Taraflar, bilim ve teknoloji alanlarındaki işbirliğini mevcut Bilimsel ve Teknik İşbirliği Anlaşması'ndan hareketle, daha da geliştirip çeşitlendirmek için her türlü çabayı harcayacaklardır.

Madde 13

Taraflar, çevrenin korunmasına ilişkin sorunların küresel önemini göz önünde tutarak, Balkanların çevresel korunmasına öncelik vermekte ve bu amaçla ikili ve çok taraflı planda veya üçüncü ülkelerle başlatılmış olan işbirliğinin artırılması amacıyla gayret sarfetmeyi taahhüt ederler.

Madde 14

Taraflar, Türk ve Makedon ulusları arasındaki kültürel bağları ve iletişimi güçlendirmek kararlılığıyla ve tüm Avrupa uluslarına açık bir Avrupa kültür sahasının yaratılmasına katkıda bulunmak arzusuyla, aralarında mevcut ve ileride imzalayabilecekleri kültür, eğitim, bilim ve sanat değişimlerini düzenleyen anlaşma ve somut uygulama programlarına dayanacak kültürel işbirliğinin daha da geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesini taahhüt ederler.

Taraflar, ülkelerinde birbirlerine ait kültürel malvarlıklarının korunması, bakımı ve restorasyonu için gerekli tedbirlerin alınması konusunda görüşbirliği içindedirler.

Taraflar, iki ülkenin üniversiteleri, araştırma kurumları ve kültür ve sanat kuruluşları arasında doğrudan işbirliği yapılmasını özendireceklerdir.

Taraflar, ayrıca, Makedonya'da Türk dilinin ve Türkiye'de Makedon dilinin öğrenimini destekleyecekler ve teşvik edeceklerdir. Taraflar, iki tarafın hazırlayacakları programlar çerçevesinde öğretim malzemesi değişimi ve öğretmenlere eğitim olanağı sağlanmasını kolaylaştıracaklardır.

Madde 15

Taraflar, her türlü enformasyonun daha geniş ve özgür biçimde yayılımını sağlamak yolundaki çabalarını arttırmayı ve buna bağlı olarak basın ve yayın alanlarındaki işbirliğini çağdaş haberleşme yöntemlerinin kablo ve uydu sistemleri gibi olanaklarından da yararlanmak suretiyle teşvik etmeyi ve geliştirmeyi taahhüt ederler. Bu çerçevede Taraflar, mutabakat esası dahilinde ülkelerindeki Haber Ajansları, Radyo ve Televizyon kuruluşları arasında işbirliğini de özendirmeye ve yoğunlaştırmaya gayret göstereceklerdir.

Madde 16

Taraflar, Parlamentoları arasındaki temasların geliştirilmesine özel bir önem atfetmektedirler. Buna paralel olarak, ülkelerindeki siyasal partilerin birbirleriyle yakın temas kurmalarını da teşvik edeceklerdir.

Madde 17

Taraflar, her iki ülkenin halkları arasındaki temasların artırılması ve kadın ve gençlik örgütleri, sendikalar, eğitim kurumları ve spor kuruluşları ile diğer meslekî ve sosyal örgütleri arasındaki temas ve işbirliğinin gelişmesini destekleyeceklerdir.

Taraflar, kentler ve yerel yönetimler arasındaki temasların ve işbirliğinin gelişmesini özendireceklerdir.

Madde 18

Taraflar, konsolosluk ve adli yardımlaşma alanındaki işbirliğini daha da geliştireceklerdir. Vatantaşlarının diğer ülkede buldukları süre içinde karşılaşılabilecekleri sorunları iyi niyetle çözme ve bunlara mümkün olan her türlü yardımda bulunmaya yönelik çaba göstereceklerdir.

Madde 19

Taraflar, terörizmin bütün yöntem ve uygulamalarını, kaynağı, sebebi ve amacı ne olursa olsun kayıtsız şartsız kınarlar. Taraflar, terörizmin hiçbir koşul altında haklı kılınamayacağı yolundaki inançlarını ve terörizmin, en temel insan hakkı olan yaşama hakkının açık bir ihlalini teşkil ettiği hususundaki görüşlerini teyid ederler.

Taraflar, uluslararası terörizme ve örgütlenmiş suçlara karşı mücadelede işbirliği yapacaklardır.

Taraflar, silah ve uyuşturucu madde kaçakçılığı ile tarihî ve kültürel eserler ve diğer benzer kaçakçılığa karşı mücadelede işbirliği yapacaklardır.

Bu işbirliği ikili ve çok taraflı anlaşmalara dayanacaktır.

Madde 20

Taraflar, ülkeleri arasındaki işbirliğinin ve Avrupa'daki genel eğilimlerin doğurduğu ihtiyaçları da dikkate alarak ve ülkelerinin ekonomik, sosyal ve hukukî yapılarındaki gelişmelere uygun olarak, ikili ilişkilerinin ahdi çerçevesini iyileştireceklerdir.

Madde 21

Taraflar, ikili ilişkilerin gelişmesi hususunda ve her iki ülkeyi ilgilendiren uluslararası ve bölgesel konularda uygun düzeyde ve düzenli aralıklarla özellikle Dışişleri Bakanlıkları arasında siyasi danışmalarda bulunacaklardır.

Madde 22

İşbu Antlaşma herhangi bir Devlete karşı değildir ve Tarafların üçüncü devletlerle imzalamış oldukları ikili ve çok taraflı anlaşmalardan doğan hak ve vecibelerini etkilemeyecektir.

Madde 23

İşbu Antlaşma onaya tabidir. Onay belgelerinin teati edildiği tarihten 30 gün sonra yürürlüğe girecektir.

İşbu Antlaşma 20 yıl yürürlükte kalacaktır. Taraflardan birinin yürürlük süresinin dolmasından bir yıl önce yazılı olarak feshi ihbarda bulunmaması halinde Antlaşma beşer yıllık sürelerle yürürlükte kalmaya devam edecektir.

Üsküp'te 14 Temmuz 1995 tarihinde Herbiri Türkçe ve Makedonca dillerinde olmak üzere iki nüsha halinde ve her iki metin de aynı ölçüde geçerli olacak şekilde hazırlanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ADINA

MAKEDONYA CUMHURİYETİ ADINA

Süleyman DEMİREL
Türkiye Cumhuriyeti
Cumhurbaşkanı

Kiro GLİGOROV
Makedonya Cumhuriyeti
Cumhurbaşkanı

